

8291 - حکم رفتن به نزد ستاره شناسان و باور کردن آنان

سوال

آیا رفتن به نزد ستاره شناسان و باور کردن سخن آنان جایز است یا خیر؟ نسائی از پیامبر - صلی الله علیه وسلم - روایت کرده که ایشان فرمودند: نماز کسی که نزد آنان برود و باورشان کند درست نیست. آیا این صحیح است؟ درباره احادیثی که از پیامبر - صلی الله علیه وسلم - در این باره آمده به ما توضیح دهید.

پاسخ مفصل

الحمد لله.

احادیث صحیح بسیاری درباره تحریم این کار وجود دارد، از جمله از صفیه بنت ابی عبید از یکی از همسران پیامبر - صلی الله علیه وسلم - روایت است که ایشان فرمودند: «کسی که نزد پیشگویی برود و درباره چیزی از او بپرسد و او را باور کند چهل روز نمازش پذیرفته نمی شود» به روایت مسلم در صحیحش، و از قبیصه بن المخارق روایت است که گفت: از رسول الله - صلی الله علیه وسلم - شنیدم که فرمودند: «عیافت و طیره و طرق از جمله جبت است» به روایت ابوداود با سند حسن. ابوداود میگوید: عیافه و خط و طرق یعنی پراندن پرنده، اینگونه که از پرواز پرنده و این که به کدام سمت می رود خوشفالی یا بدفالی بزند، اگر به سمت راست رفت خوشفالی بزند و اگر به سمت چپ رفت آن کار را نحس بدانند! جوهری میگوید: جبت کلمه ای است که بر بت ها و بر کاهن و بر ساحر و منجم و مانند آن اطلاق می شود.

و از ابن عباس - رضی الله عنهما - روایت است که رسول الله - صلی الله علیه وسلم - فرمودند: «کسی که علمی از نجوم (پیش بینی بر اساس ستارگان) بگیرد، شعبه ای از سحر را برگرفته و هر چه افزون بگیرد [بر جادوگری اش] افزون شود» به روایت ابوداود با سند صحیح.

و از معاویه بن حکم - رضی الله عنه - روایت است که گفتم ای رسول الله، من تازه از جاهلیت بیرون آمده ام و الله اسلام را به واسطه شما آورده است و از میان ما مردانی هستند که به نزد کاهن می روند؛ فرمود: «به نزد آنان نرو» گفتم: و از ما کسانی هستند که تطیر (فال بینی به واسطه پرواز پرندگان) می کنند؛ فرمود: «این چیزی است که آن را در سینه های خود می یابند (یعنی اصل و اساسی ندارد) پس آنان را باور نکن» به روایت مسلم.

و از ابومسعود بدری - رضی اللہ عنہ - روایت است کہ رسول اللہ - صلی اللہ علیہ وسلم - از بہای سگ (پولی کہ از طریق فروش سگ باشد) و مال فاحشہ (مالی کہ از طریق فحشا بہ دست آورده) و پولی کہ بہ کاهن می دهند نہی کردند. بہ روایت بخاری و مسلم.

و از عایشہ - رضی اللہ عنہا - روایت است کہ مردمی از رسول اللہ - صلی اللہ علیہ وسلم - درباره کاهنان پرسیدند. ایشان فرمودند: «چیزی نیستند» (یعنی کارشان درست نیست و ارزشی ندارد) پس گفتند: ای رسول خدا، آنان گاہ چیزهایی می گویند کہ درست درمی آید. ایشان فرمودند: «این سخنی حق است کہ جن آن را می رباید و در گوش دوستان خود می گوید پس صد سخن دروغ را با آن مخلوط می کنند» بہ روایت بخاری و مسلم.

و از ابوہریرہ - رضی اللہ عنہ - روایت است کہ رسول اللہ - صلی اللہ علیہ وسلم - فرمودند: «کسی کہ بہ نزد کاهنی برود و سخن او را تصدیق کند (راست بشمارد) یا با زنی از پشت (از راہ مقعد) نزدیکی کند از آن چہ بر محمد نازل شدہ بیزاری جستہ است» بہ روایت ابوداؤد. علما می گویند: بنابراین انجام این کارها و رفتن بہ سمت آن و باور کردن آن چہ می گویند حرام بزرگی است و دادن پول بہ آنان حرام است و کسی کہ مبتلای این کارها شدہ واجب است کہ فوراً توبہ کند.

واللہ اعلم.